

Vergaderjaar 2008–2009

29 453

Woningcorporaties

Nr. 117

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 8 juni 2009

De algemene commissie voor Wonen, Wijken en Integratie¹ heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister voor Wonen, Wijken en Integratie bij brief van 26 maart 2009 (2009Z04495/2009D14697) inzake de wijkvisie Kop van Feijenoord in Rotterdam en de sloop van woningen aan het Stieltjesplein.

De minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 5 juni 2009. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Van Gent

De griffier van de commissie,
Van der Leeden

¹ Samenstelling:

Leden: Van de Camp (CDA), Van Gent (GL), voorzitter, Van der Staij (SGP), Arib (PvdA), Poppe (SP), Weekers (VVD), ondervoorzitter, Dijsselbloem (PvdA), Depla (PvdA), Van Bochove (CDA), Van der Ham (D66), Sterk (CDA), De Krom (VVD), Verdonk (Verdonk), Jansen (SP), Ortega-Martijn (CU), Wolbert (PvdA), Van der Burg (VVD), Van Heugten (CDA), Bouchibti (PvdA), Van Dijk (SP), Thieme (PvdD), Fritsma (PVV), Van Toorenburg (CDA), Vacature (CDA) en Vacature (SP).

Plv. leden: Bilder (CDA), Dibi (GL), Vacature (SGP), Timmer (PvdA), Kant (SP), Blok (VVD), Bouwmeester (PvdA), Kraneveldt-van der Veen (PvdA), Haverkamp (CDA), Pechtold (D66), Blanksma-van den Heuvel (CDA), Nicolai (VVD), Neppérus (VVD), De Wit (SP), Voordewind (CU), Heijnen (PvdA), Zijlstra (VVD), Vietsch (CDA), Leerdam (PvdA), Ulenbelt (SP), Vacature (PvdD), Madlener (PVV), Willemsse-van der Ploeg (CDA), Vacature (CDA) en Karabulut (SP).

1

Is het waar dat de deelgemeente Feijenoord in de wijkvisie Kop van Feijenoord de sloop van een complex van 49 sociale huurwoningen aan het Stieltjesplein heeft voorzien, welke woningen:

- slechts 27 jaar oud zijn;*
- onlangs nog voor 700 000 euro werden verfraaid;*
- enkele jaren geleden voor 400 000 euro voorzien zijn van nieuwe entrees?*

Het klopt dat in de conceptvisie «De Kop van Feijenoord» sloop van een blok aan het Stieltjesplein is voorzien. Hierover neemt het Rotterdamse college van BenW in juni 2009 een besluit.

Uit antwoorden van de gemeente blijkt dat het gaat om woningen van ca. 28 jaar oud, opgeleverd in 1981. Het einde van de exploitatie is voorzien in 2031. In 2007 is in het kader van regulier onderhoud de 25 jaar oude collectieve CV ketel vervangen door individuele cv-ketels. Hiertoe is een bedrag van circa 350 000,- euro geïnvesteerd. In 1999 en 2000 zijn de portieken en entrees van de woningen verbeterd. Die ingreep wordt geschat op ca. 200 000,- euro.

Volgens de deelgemeente Feijenoord kent dit gebied een strategische positie (verbinding tussen Rotterdam Zuid en Rotterdam Noord). In haar analyse geeft ze aan dat het gebied last heeft van achterblijvende investeringen, een langdurig dichtgespijkerd woonblok en braakliggende terreinen met tijdelijke inrichtingen. Daarom heeft ze in het voorjaar van 2006 de integrale wijkvisie Feijenoord vastgesteld, waarin het «Kop»-gebied als apart onderdeel is opgenomen en uitgewerkt in een integraal gebiedsontwikkelingsplan voor 10–15 jaar. Behalve sloop zijn daarin ook nieuwbouw, renovatie, opknappen van de buitenruimte en andere fysieke maatregelen (verbeteren bereikbaarheid bijv.) opgenomen. Ook sociale maatregelen (onderwijs, sport en welzijn) zijn voorzien.

Argumentatie voor de sloop van het betreffende woningblok aan het Stieltjesplein is volgens de deelgemeente gelegen in haar analyse dat de genoemde strategische positie onvoldoende wordt benut. Zonder sloop ervan kan het beoogde niveau van het gebied niet bereikt worden.

In het proces voorafgaand aan totstandkoming van de visie is in vele momenten met alle betrokkenen gesproken en zijn de plannen aangescherpt (zomer 2008).

2

Is het waar dat het belangrijkste argument voor de sloop de wens van de deelgemeente is om de richtlijn naar het achterliggende Entrepotgebouw te verbeteren?

Nee, de argumentatie van de deelgemeente is breder dan alleen een wens om de richtlijn naar het achterliggende Entrepotgebouw te verbeteren. De deelgemeente geeft aan dat het gebied Kop van Feijenoord een markante positie heeft binnen Rotterdam als schakel tussen het noordelijke en het zuidelijke deel van de stad Rotterdam. De kern van de conceptvisie is dat de strategische positie van het gebied in de stad onvoldoende wordt benut en dat een integrale aanpak nodig is.

Uit de reacties van de bewoners en belanghebbenden tijdens de inspraakronden, is gebleken dat de conceptvisie op een goede wijze de hoofdopgave voor de ontwikkeling verwoordt, namelijk een vernieuwing van de wijk om de woon- en leefkwaliteit voor de huidige en toekomstige bewoners te verbeteren. Als de visie door BenW is vastgesteld zal op onderdelen van het plan een verdere uitwerking plaatsvinden en moet de financiering verder uitgewerkt worden.

De raadscommissie Ruimtelijke Zaken van de deelgemeente Feijenoord heeft op 17 februari 2009 in meerderheid positief geadviseerd over de

visie. Hetzelfde is gebeurd tijdens de behandeling van de visie in de commissie Fysieke infrastructuur, Buitenruimte en Sport van de gemeente Rotterdam op 15 april 2009.

De bewoners van de betrokken flat zijn in ruime mate aan het woord geweest als insprekers bij de commissiebehandeling en hebben daar kennis genomen van de beraadslagingen. Tot slot heeft Woonstad Rotterdam haar instemming betuigd met de visie juist vanwege de betekenis voor de toekomst van het gebied.

3

Acht u dit voornemen in lijn met een sobere en doelmatige huishouding van woningcorporaties.

In het onderhavige geval is een zorgvuldige afweging gemaakt met oog op de blijvende verbetering en toekomstwaarde van de wijk, de woningen en de omgeving. Een plan met handhaving van de woningen zou niet voldoende toekomstwaarde voor de wijk hebben, waardoor de andere investeringen van de corporatie en de gemeente die in de wijkvisie worden genoemd minder effecten zouden hebben.

Corporaties zijn medeverantwoordelijk voor (het verbeteren van) de leefbaarheid van een wijk. Ik ben van mening dat de corporatie in samenwerking met de gemeente Rotterdam deze verantwoordelijkheid hiermee op een goede wijze invult.

4 en 5

Is het waar dat de deelgemeente Feijenoord een zeer lage participatiescore had bij het maken van de wijkactieplannen, bij het recente onderzoek in opdracht van het Landelijk Samenwerkingsverband Aandachtswijken? Welke actie is in deze deelgemeente ondernomen om de betrokkenheid van bewoners bij de wijkaanpak te vergroten? Is het feit dat bewoners de landelijke politiek inschakelen een teken dat de bewonersbetrokkenheid nog steeds onder de maat is?

Zo ja, hoe gaat u in deze deelgemeente bevorderen dat de bewonersbetrokkenheid en bewonersinvloed bij de wijkaanpak wordt vergroot?

Feijenoord heeft niet hoog gescoord in het LSA-onderzoek naar de bewonersbetrokkenheid bij het opstellen van de wijkactieplannen. De wijk Oud Zuid (waar dit deel van Feijenoord onderdeel van is), is door het LSA beoordeeld met het cijfer 4.

Zoals ik reeds in de brief n.a.v. het Algemeen Overleg van 13 november (d.d. 8 december 2008, DGWWI/W2008113015) heb verwoord, kent Rotterdam een gedifferentieerd beeld voor wat bewonersbetrokkenheid bij de totstandkoming van de wijkactieplannen. In een aantal buurten is de participatie op een goede wijze verlopen, in een aantal andere wijken is dit minder gegaan. Net als in Amsterdam speelde het argument van de onduidelijkheid over de financiële middelen voor de wijkenaanpak. Het standpunt van de deelgemeenten, die de verantwoordelijkheid hebben voor overleg met bewoners en bewonersorganisaties, hierbij was dat mogelijke verwachtingen bij bewoners in een later stadium wellicht niet konden worden waargemaakt. Daarnaast was in sommige deelgemeenten, waaronder Feijenoord in het kader van Pact op Zuid, in de periode voorafgaande aan de opstelling van de wijkactieplannen, herhaaldelijk gesproken met grote groepen bewoners over de voortgang in de wijken op sociaal, fysiek en/of economisch terrein. Ook zijn er gesprekken geweest met alle besturen van bewonersorganisaties waarbij o.a. afspraken zijn gemaakt over een participatie-fonds, waarop bewoners met eigen initiatieven een beroep kunnen doen. De gemeente heeft toegezegd bij de opstelling van de integrale wijkactieplannen voor 4 à 5 jaar, die nu worden opgesteld, expliciete aandacht te hebben voor de betrokkenheid van de bewoners.

Dat zie ik ook terug in de ontwikkeling van een stadsprotocol. Rotterdam wil graag een set afspraken over planvorming bij herstructurering maken met alle betrokken partijen. Ter voorbereiding hierop gaat ze het gesprek aan met de stad. In meerdere rondes worden debatten georganiseerd met o.a bewoners, ontwikkelaars, ondernemers, politici en corporaties. Maar ook vanuit de deelgemeenten wordt het betrekken van bewoners als essentieel gevoeld, zo ervaar ik tijdens mijn bezoeken aan de stad.

Het feit dat bewoners de weg weten te vinden naar de landelijke politiek beschouw ik niet als een teken dat de bewonersbetrokkenheid niet voldoende zou zijn. In dit specifieke geval is naar mijn mening de gemeente Rotterdam zorgvuldig met zijn bewoners omgegaan. Voor de participatie en communicatie met de bewoners is een termijn van 10 weken uitgetrokken. Tijdens deze weken zijn er circa 20 avonden geweest onder andere voor de verschillende groepen bewoners (avonden voor oudere bewoners, voor jongeren, voor Turkse moeders, voor moskeeën, voor bewoners met een Vereniging van Eigenaren, bewoners van de Stieltjesflat (2x), bewoners van het Noordereiland, voor de bewonersorganisaties van het Noordereiland en van de wijk Feijenoord).

Er zijn diverse gelegenheden geweest waarop bewoners zijn geïnformeerd en hebben kunnen meepraten over de plannen voor de Kop van Zuid en Feijenoord. Daarnaast is er meerdere malen in kranten en huis-aan-huisfolders richting bewoners gecommuniceerd dat het altijd mogelijk was om een extra avond te houden, als men daar behoefte toe had. Van dit aanbod is door meerdere partijen/groepen gebruik gemaakt en heeft ook daadwerkelijk tot aanpassingen in de concept visie geleid. Het hele participatieproces is vastgelegd in een zogenaamde Nota van Bemerkingen. De conceptvisie is uiteindelijk op twee punten aangepast. Op het Noordereiland wordt het aantal geprojecteerde woningen verkleind, zodat er ruimte is om een wijkpark te behouden/te maken voor de bewoners van het eiland. Ook is de inzet op het Handelsplein bij het Entrepotgebouw aangepast aan de suggesties van bewoners. De voorgestane ingreep op het Stieltjesplein (sloop) stuit met name op verzet van de bewoners van die woningen. Vanuit de corporatie is de toezegging gedaan voor een begeleiding en een individuele aanpak in geval van verhuizing. Verder zijn afspraken gemaakt over de betrokkenheid van bewoners en belanghebbenden bij het vervolgproces van de opstelling van het masterplan en de realisatie van de plannen.